

Aan:
Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. leden vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

Baarn, 2 oktober 2026

ons kenmerk: CvV/cor.uit/26.102

Betreft:
Oproep voor één landelijk PTSS-expertisecentrum en 24/7 loket

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

Op 5 oktober 2026 spreekt uw commissie over de initiatiefnota van de leden Straatman, Mutluer en Mathlouti over de aanpak van PTSS bij geüniformeerde beroepen (Kamerstuk 36 662).

De Coalitie voor Veiligheid en V&VN Ambulancezorg ondersteunen het uitgangspunt van deze initiatiefnota. Mensen die zich beroepsmatig of vrijwillig inzetten voor de veiligheid, gezondheid en bescherming van anderen worden regelmatig geconfronteerd met schokkende en potentieel traumatiserende gebeurtenissen. Wanneer zij daardoor psychisch letsel oplopen, moeten zij kunnen rekenen op tijdige, deskundige en onafhankelijk toegankelijke hulp.

Wij roepen de Tweede Kamer daarom op om bij de behandeling van de initiatiefnota in te zetten op de totstandkoming van één landelijk expertisecentrum voor beroepsgerelateerde PTSS, verbonden aan een onafhankelijk en permanent bereikbaar loket.

Versnippering staat goede hulp in de weg

De erkenning, ondersteuning en zorg rond beroepsgerelateerde PTSS verschillen momenteel per sector, werkgever en organisatie. De landelijke Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte zou uniform toegepast moeten worden voor alle geüniformeerde beroepen zodat medewerkers met werkgerelateerde PTSS kunnen rekenen op gelijke erkenning, bescherming en ondersteuning.

Binnen verschillende beroepsgroepen zijn waardevolle regelingen, kenniscentra, opvangstructuren en vormen van gespecialiseerde zorg ontstaan. Deze voorzieningen zijn echter niet voor iedereen op dezelfde wijze toegankelijk en worden onvoldoende in een landelijke, samenhangende structuur met elkaar verbonden.

Voor de brandweer is met de landelijke Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte een belangrijke stap gezet. Ook binnen onder meer politie, Defensie, ambulancezorg en andere hoog-risicoberoepen bestaan vormen van ondersteuning en gespecialiseerde zorg. Tegelijkertijd blijven verschillen bestaan in herkenning, toegang, onafhankelijkheid, kwaliteit, begeleiding en langdurige nazorg.

PTSS houdt zich niet aan de grenzen tussen sectoren, organisaties of dienstverbanden. Mensen kunnen gedurende hun loopbaan bij meerdere organisaties of in verschillende geüniformeerde beroepen werkzaam zijn. Bovendien kunnen klachten zich pas jaren na een traumatische gebeurtenis openbaren, wanneer iemand inmiddels bij een andere werkgever werkt, de organisatie heeft verlaten of met pensioen is.

Deze werkelijkheid vraagt om een gezamenlijke, landelijke en beroepsgroepoverstijgende aanpak.

Van een landelijk loket naar een volwaardig expertisecentrum

Wij ondersteunen het voorstel uit de initiatiefnota voor een onafhankelijk landelijk PTSS-loket. Een loket alleen is naar onze overtuiging echter niet voldoende. Achter deze toegangspoort moet een duurzame en gezaghebbende voorziening staan waarin wetenschappelijke kennis, gespecialiseerde zorg, praktijkervaring en ervaringsdeskundigheid worden samengebracht.

Een landelijk expertisecentrum moet zich in ieder geval richten op:

- kennisontwikkeling, onderzoek en landelijke kennisdeling;
- preventie en voorbereiding op traumatische belasting;
- vroegsignalering en herkenning van psychische klachten;
- het ontwikkelen en bewaken van kwaliteitsnormen en professionele richtlijnen;
- advisering over diagnostiek, behandeling, begeleiding en langdurige nazorg;
- ondersteuning van werknemers, vrijwilligers, oud-medewerkers en hun naasten;
- deskundigheidsbevordering van werkgevers, leidinggevenden, arbodiensten en zorgprofessionals;
- het verzamelen en volgen van landelijke gegevens en ontwikkelingen;
- afstemming en kennisuitwisseling tussen de verschillende beroepsgroepen en sectoren.

Het expertisecentrum hoeft bestaande kennis en zorgstructuren niet te vervangen. Het moet deze juist verbinden, versterken en landelijk toegankelijk maken. Daarbij kan worden voortgebouwd op de deskundigheid en ervaring die onder meer aanwezig zijn bij het Nederlands Veteraneninstituut, ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum en bestaande sectorale voorzieningen.

Onafhankelijk en 24/7 bereikbaar

Aan het expertisecentrum moet een onafhankelijk loket worden verbonden dat 24 uur per dag en zeven dagen per week bereikbaar is. Dit loket moet toegankelijk zijn voor werknemers, vrijwilligers, oud-medewerkers en hun naasten, ongeacht hun werkgever, beroepsgroep of woonplaats.

De toegang mag niet afhankelijk zijn van een formele PTSS-diagnose, een lopende erkenningsprocedure of een bestaand dienstverband. Ook mensen bij wie nog geen diagnose is gesteld, maar die zich zorgen maken over psychische klachten, moeten laagdrempelig advies en ondersteuning kunnen krijgen.

Het loket moet vertrouwelijk kunnen adviseren, eerste ondersteuning bieden en gericht doorgeleiden naar passende en gespecialiseerde hulp. Het neemt daarbij niet de verantwoordelijkheid over van werkgevers, bedrijfsartsen, arbodiensten of behandelaren. Evenmin beslist het over inzetbaarheid, rechtspositionele aanspraken of de erkenning van een beroepsziekte. Deze heldere rolverdeling is noodzakelijk om zowel de onafhankelijkheid van het loket als de bestaande verantwoordelijkheden te waarborgen.

Gedeelde verantwoordelijkheid, landelijke regie

Werkgevers behouden hun verantwoordelijkheid voor een veilige werkomgeving, preventie, goede opvang, begeleiding en nazorg. Een landelijke voorziening ontslaat werkgevers niet van die zorgplicht, maar kan hen wel ondersteunen met gevalideerde kennis, uniforme kwaliteitsnormen en toegang tot gespecialiseerde expertise.

Tegelijkertijd kan de totstandkoming van een dergelijke voorziening niet afhankelijk blijven van afzonderlijke werkgevers of sectoren. Daarvoor zijn landelijke regie,

structurele financiering en een duidelijke bestuurlijke verantwoordelijkheid noodzakelijk.

De betrokken werknemers- en beroepsorganisaties moeten vanaf het begin volwaardig worden betrokken bij de inrichting, het bestuur en de periodieke evaluatie van het expertisecentrum en het 24/7 loket. Hun praktijkkennis en de ervaringen van de mensen die zij vertegenwoordigen zijn onmisbaar voor een voorziening die daadwerkelijk toegankelijk, betrouwbaar en effectief is.

Ons verzoek aan de Tweede Kamer

Wij verzoeken de leden van uw commissie om tijdens het notaoverleg de regering op te roepen:

1. één onafhankelijk landelijk expertisecentrum voor beroepsgerelateerde PTSS bij geüniformeerde en andere hoog-risicoberoepen tot stand te brengen;
2. daaraan één onafhankelijk, deskundig en permanent bereikbaar 24/7 loket te verbinden voor werknemers, vrijwilligers, oud-medewerkers en hun naasten;
3. bestaande expertise, gespecialiseerde zorgnetwerken en sectorale voorzieningen daarin te verbinden en te versterken;
4. landelijke kwaliteitsnormen te ontwikkelen voor preventie, vroegsignalering, opvang, diagnostiek, behandeling, begeleiding en nazorg;
5. werknemers- en beroepsorganisaties en ervaringsdeskundigen structureel te betrekken bij de inrichting, het bestuur en de evaluatie;
6. de Kamer binnen een vast te stellen termijn een concreet uitvoeringsplan te sturen waarin in ieder geval de bestuurlijke verantwoordelijkheid, onafhankelijkheid, structurele financiering, privacywaarborgen, bereikbaarheid, toegang en doorgeleiding worden uitgewerkt.

Mensen die dag en nacht klaarstaan voor de veiligheid en gezondheid van anderen, moeten erop kunnen vertrouwen dat gespecialiseerde hulp ook voor hen dag en nacht beschikbaar is. Niet de sector, werkgever of het uniform dat iemand draagt, maar de aard en oorsprong van de klachten moeten bepalend zijn voor de toegang tot passende ondersteuning.

Wij zijn graag bereid onze kennis en praktijkervaring beschikbaar te stellen en met uw commissie en de betrokken bewindspersonen mee te denken over de verdere uitwerking van deze landelijke voorziening.

Hoogachtend,

Mede namens

Maartje Munsterman, vice-voorzitter V&VN Ambulancezorg

Jean Debie
Voorzitter Coalitie voor Veiligheid

j.debie@mijnvbm.nl

Bij de Coalitie voor Veiligheid zijn aangesloten:

